

College burgemeester en wethouders Emmen
t.a.v. de heer van der Weide
Raadhuisplein 1
7811AP Emmen

Datum 17 januari 2024
Referentie Zienswijze Pure Energie bijstelling windbeleid

Pag 1/10

Geachte heer Van der Weide,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van Pure Energie Wind B.V., Postbus 3141, 7500 DC Enschede (hierna te noemen: "Pure Energie") op uw besluit aangaande de windopgave gemeente Emmen van 14 november 2023, zaaknummer 304584-2023.

Achtergrond

Pure Energie is een duurzaam energiebedrijf uit Enschede dat elke dag hard werkt aan de verduurzaming van Nederland. Pure Energie denkt dan ook graag mee met de totstandkoming van beleid en regels op het gebied van duurzame energie. In gemeente Emmen kent u ons als initiatiefnemer in de daarvoor in de structuurvisie Windenergie Emmen aangewezen gebieden N34 en Zwartenbergerweg.

De structuurvisie Windenergie Emmen (vastgesteld op 28-06-2016) maakt het mogelijk om in drie gebieden in de gemeente Emmen windparken te ontwikkelen. Daarmee geeft Emmen invulling aan het behalen van de opgave Wind op Land 2020 zoals vastgesteld in 2013. Van de totale opgave van 95,5MW die in 2020 behaald had moeten worden is 50,5MW ingevuld middels de locatie Pottendijk. Locaties N34 en Zwartenbergerweg moeten volgens dit beleid bijdragen voor respectievelijk 21MW en 24MW. Op 14 november 2023 nam het college van Emmen het besluit om voorrang te verlenen aan locatie N34 en om de opgave van locatie Zwartenbergerweg te ruilen tegen opwek middels zon-op-dak.

Zienswijze

Pure Energie heeft bedenkingen bij de onderbouwing en haalbaarheid van het besluit. Het besluit bemoeilijkt het behalen zowel de doelstelling Wind op Land 2020 als de afspraken gemaakt in de Regionale Energie Strategie Drenthe. Het vertraagt de realisatie van duurzame energiebronnen in Emmen, leidt tot hogere maatschappelijke kosten voor inwoners van Emmen, creëert onzekerheid voor omwonenden van de locaties en belast het elektriciteitsnetwerk in grotere mate. Onderstaand kunt u puntsgewijs kennisnemen van onze verdere reactie op uw besluit.

Zienswijze

Nummer	P.	Artikel/plaats	Beschrijving / Reactie Pure Energie
1	4/5/6	Paragraaf '2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt'	Op pagina 4, 5 en 6 gaat u in op de verschillen tussen locaties N34 en Zwartembergerweg qua geluid en slagschaduw. <u>Reactie Pure Energie</u> Geluid U heeft er voor gekozen om geen nieuw geluidsonderzoek uit te voeren. U gebruikt voor de onderbouwing de planMER zoals opgesteld in 2015 ten behoeve van de structuurvisie. De resultaten van de planMER uit 2015 zijn verouderd; - De planMER gaat uit van fictieve opstellingen. Andere opstellingen en aantallen turbines leiden tot andere uitkomsten. - De fictieve opstellingen gehanteerd voor Zwartembergerweg zijn niet actueel. Er is geen overleg geweest met initiatiefnemer hierover; - De fictieve opstellingen voor N34 zijn niet actueel. Er is geen overleg geweest met de initiatiefnemer hierover; - In het memo van BügelHajema dat als bijlage is toegevoegd aan het plan van aanpak is onder 'Relevante ontwikkelingen niet opgemerkt dat ontwikkelingen in de techniek invloed kunnen hebben op de milieueffecten van windturbines; Slagschaduw Er worden in de planMER twee varianten per locatie aangehaald. Zwartembergerweg kent daarin de varianten van acht turbines van 3MW en vijf turbines van 5MW. N34 kent daarin de varianten van zeven turbines van 3MW en vijf turbines van 5MW. Op slagschaduw scoort Zwartembergerweg beter bij de 5MW variant. U merkt op dat 'Het verschil tussen een

			3MW en 5MW turbine wordt veroorzaakt door de verschillende frequenties van draaiende rotorbladen'(p.6). U merkt echter niets op over de verschillen in opstelling en aantallen turbines tussen de 3MW en 5MW opstellingen. Bij Zwartenbergerweg koos u er voor om geen lijnopstelling zo ver mogelijk van woningen (in een lijn parallel aan de grens) te berekenen maar een opstelling waarbij een aantal turbines dicht bij woningen geplaatst zijn. U koos er voor om niet in overleg te treden met de initiatiefnemer op locatie Zwartenbergerweg om de actuele situatie te peilen. Als u het laagst aantal gehinderden nastreeft; waarom baseert u dat dan niet een actueel geluids- en slagschaduwonderzoek op basis van actuele turbines, actuele opstellingen en de inzichten van de initiatiefnemer. Nu loopt u het risico dat de uitkomst niet in lijn is met uw beleid.
2	4/6	Paragraaf 'Zo groot mogelijke afstand'	Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartenbergerweg). Op pagina 6 schrijft u: 'De gemeente Emmen heeft bepaald dat windturbines op minimaal 500 meter van individuele woningen en 1.100 meter van woongebieden worden geplaatst. Dat om de hinder tot een minimum te beperken. De eventuele overlast hebben we uitgedrukt in hinder door geluid en slagschaduw. Deze twee aspecten zijn berekend binnen de Structuurvisie Emmen, windenergie. Voor de conclusies wordt verwezen naar <i>punt 2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt</i>. <u>Reactie Pure Energie</u>

			U benoemt dit punt als van toepassing om een verschil tussen de locaties te kunnen duiden. U benoemt echter geen verschillen en verwijst alleen naar punt 2.
3	3	Tabel: Nr 4	In de tabel benoemt u uitgangspunt 'Ashoogte maximaal 100 meter' en merkt op dat: 'Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht'. <u>Reactie Pure Energie</u> Deze beleidskeuze leidt tot sterk beperkte mogelijkheden in de keuze van windturbines. Dit heeft tot gevolg dat het opgestelde vermogen én de hoeveelheid geproduceerde stroom significant lager zal zijn per turbine dan zonder deze beperking. Hierdoor heeft de gemeente Emmen meer windturbines nodig om haar doelstellingen te behalen.
4	3	Tabel: Nr 5	In de tabel benoemt u uitgangspunt 'Tijphoogte maximaal 149 meter' en merkt op: 'Om obstakelverlichting te voorkomen'. <u>Reactie Pure Energie</u> Sinds vaststelling van de structuurvisie Windenergie Emmen heeft het Rijk toepassing van naderingsdetectie mogelijk gemaakt, zie https://www.rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land/verlichting-windturbines. Het als bijlage bij het besluit toegevoegde memo van BügelHajema heeft dit niet opgemerkt onder de kop 'Relevante ontwikkelingen (p.3). Door naderingsdetectie is het mogelijk om op windturbines hoger dan 150 meter de rode obstakelverlichting alleen in te schakelen als een vliegtuig of ander luchtvaartuig dichtbij de windturbine is. Hierdoor zal de verlichting naar verwachting het overgrote deel van de tijd uit staan. Het rijk stelt hiervoor subsidie beschikbaar. Deze beleidskeuze leidt tot sterk beperkte mogelijkheden in de keuze van windturbines. Dit heeft

			tot gevolg dat het opgestelde vermogen én de hoeveelheid geproduceerde stroom significant lager zal zijn per turbine dan zonder deze beperking. Hierdoor heeft de gemeente Emmen meer windturbines nodig om haar doelstellingen te behalen.
5	6	Paragraaf '6 - Rekening houden met insluiting'	Op pagina 6 gaat u in op het aspect insluiting. U concludeert dat er geen sprake is van insluiting voor locatie N34. U omschrijft de situatie op locatie Zwartenbergerweg. Citaat structuurvisie Windenergie Emmen: <i>'Om hier een invulling aan te geven is in het kader van het planMER gezocht naar een concrete afstandsmaat. Insluiting is erg variabel en verschilt per situatie en opstelling. Het is sterk afhankelijk van landschappelijke factoren. Daarnaast is landschappelijke beleving een subjectief gegeven. Het is daarom niet goed mogelijk, vanuit landschappelijke overwegingen, een vaste afstandsmaat te koppelen aan insluiting. Een andere benadering is vanuit woon- en leefmilieuhinder. Ook vanuit deze invalshoek kan sprake zijn van insluiting indien sprake is van hinder vanuit twee of meer zijden. Geluidsbelasting is hierin het meest maatgevend. Dit geeft immers de grootste contour. Als uitgangspunt is de 37 Lden-contour gehanteerd. Buiten deze contour is het aantal gehinderden nihil (zie voor uitleg over deze contour hoofdstuk 5.2). Deze contour komt overeen met een afstand van ongeveer 2 km. In figuur 4.2 is per locatie een 2 km-contour ingetekend. Ook om de bestaande en toekomstige windparken is een contour van 2 km ingetekend (zie ook beschrijving paragraaf 3.1). Daar waar een lint door twee of meer contouren wordt overlapt is sprake van "insluiting". Voor het samenstellen van alternatieven geldt dat een lint maar één keer overlapt</i>

			<i>mag worden door de 37 Lden-contour. In tabel 4.3 staat aangegeven welke gebieden daarom niet samen kunnen in één alternatief bij een maximale invulling. Indien een locatie niet maximaal ingevuld is, bestaat de mogelijkheid dat de combinaties wel samengaan.</i> <u>Reactie Pure Energie</u> U benoemt dit punt als van toepassing om een verschil tussen de locaties te kunnen duiden. U geeft aan dat beide locaties voldoen aan de voorwaarden uit de structuurvisie omdat er geen sprake is van andere windparken binnen 4 kilometer. ZW ligt op (ruim) 5,5 kilometer van WP Pottendijk. 'Insluiting' is in uw planMER(b_NL.IMRO.0114.2015003-S701_bd4 Bijlage 4 PlanMER) ingevuld op basis van geluidscontouren. Met de maximale geluidscontour op basis van 37 Lden kwam u uit op contouren van 2km rondom plangebieden. Indien er sprake was van overlapping van deze 2km contouren tussen twee locaties kon er worden gesproken van insluiting. Met nieuw onderzoek geluidscontouren met actuele types windturbines vallen geluidscontouren kleiner uit. Maar ook op basis van uw verouderde aannames uit uw planMER is onderstaande geldig: U haalt Emmer Compasuum aan. Deze kern ligt geheel buiten deze 2km contour van Pottendijk, en slechts gedeeltelijk binnen deze contour van ZW. Er kan dus volgens uw definitie geen sprake zijn van insluiting. Voorts gaat u alleen uit van een maximaal scenario uit de planMER zonder geïnformeerd te hebben bij de initiatiefnemer in het gebied naar de actuele situatie. U merkt in uw structuurvisie daarnaast ook op dat bij niet-maximale invulling van een locatie de mogelijkheid wel bestaat dat combinaties samengaan.
--	--	--	---

6	4/6	Paragraaf 'Zwartenbergerweg is reëel te ontwikkelen'	Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartenbergerweg). Op pagina 6 constateert u dat door totstandkoming van de grensvisie locatie Zwartenbergerweg reëel te ontwikkelen is. <u>Reactie Pure Energie</u> U constateert dat ZW reëel te ontwikkelen is. Dat zijn wij met u eens. U maakt geen onderscheid tussen locaties op basis van dit uitgangspunt.
7	4/6/7	Paragraaf 'Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie'	Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartenbergerweg). Op pagina 6 en 7 constateert u dat 'Bij het spreiden van de windenergie zouden zowel de locatie N34 als Zwartenbergerweg nog steeds in aanmerking komen voor ontwikkelingen'. <u>Reactie Pure Energie</u> U constateert dat zowel N34 als ZW op basis van dit uitgangspunt te ontwikkelen zijn, dat zijn wij met u eens. U maakt geen onderscheid tussen locaties op basis van dit uitgangspunt.
8	4/7	Paragraaf N34, Zwartenbergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving'	Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartenbergerweg). Op pagina 7 maakt u geen onderscheid tussen locaties op basis van dit uitgangspunt. U verwijst naar punt 2.
9	1/4/7	Paragraaf 'N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000'	Op pagina 1 schrijft u: 'Aanvullend onderzoek dat de gemeente Emmen onlangs heeft laten uitvoeren geeft aan dat dat verschil tussen N34 en Zwartenbergerweg nagenoeg niet meer bestaat. Ontwikkeling van windturbines op één van beide locaties zal waarschijnlijk geen effecten

			op instandhoudingsdoelstellingen voor Natura2000 gebieden hebben’. Op pagina 4 schrijft u in tabel Nr 13: ‘N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000 / Locatie N34 geen significante effecten / Dit uitgangspunt blijft van kracht, herbekrachtigd in recent uitgevoerd onderzoek naar actualiteit’ In de als bijlage bij het besluit toegevoegde memo van BügelHajema staat geschreven: ‘Voor het uitgebreidere rapport van BugelHajema wordt verwezen naar de bijlage. BugelHajema komt nu tot de conclusie dat het ontwikkelen van of N34 of Zwartembergerweg geen significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende soorten van omliggende Natura 2000 gebieden. Er is een hele kleine onzekerheid ten aanzien van de soort ‘kleine zwaan’, die mogelijkwerijs slachtoffer zou kunnen zijn van een mogelijke ontwikkeling van Zwartembergerweg. Daar zou dan aanvullend veldwerk voor verricht moeten worden. Andersom geredeneerd, bij aanwezigheid van de ‘kleine zwaan’ zou Zwartembergerweg zeker slechter scoren dan locatie N34. Voor dit moment volstaat de analyse van BügelHajema en is de conclusie dat op basis van ecologie/effecten op Natura2000 gebieden geen verschil is te verwachten. Daarmee is uitgangspunt 13 van de Structuurvisie Emmen, windenergie geen onderscheidend punt meer. <u>Reactie Pure Energie</u> U spreekt uzelf én het memo van BügelHajema tegen door Natura2000 als onderscheidend punt op te merken. Uitgangspunt 13 kan gezien de conclusie van
--	--	--	---

			BügelHajema niet aangemerkt worden als verschil tussen de locaties N34 en Zwartenbergerweg.
10	10/11	Plan van Aanpak aanvullende zonopgave	U benoemt op het plan van aanpak aanvullende zonopgave op pagina 10 dat u een intentieovereenkomst heeft getekend met Ondernemend Emmen. Daarin benoemt u dat u gaat werken aan het invullen van in totaal 100 hectare zon op dak. U benoemt verder diverse nog op te zetten programma's om invulling te geven aan zon op dak om invulling te geven aan andere onderdelen van deze opgave. <u>Reactie Pure Energie</u> De realisatie van zon op dak is afhankelijk van de locatie, constructie, verzekeringsmogelijkheden, aansluitmogelijkheden, eigenaarschap van het pand en behoeftes van de gebruiker van het pand. Alleen na het in kaart brengen van de situatie per pand kan met voldoende zekerheid vastgesteld worden of zon op dak mogelijk is. Daarnaast moet de eigenaar van het pand de mogelijkheid en de bereidheid hebben om te investeren. U geeft geen blijk van dergelijk inzicht. Daarnaast rekent u panden mee op kavels die nog niet eens uit gegeven zijn. Daarmee is het hoogst onzeker of, en wanneer, deze opwek gerealiseerd zal worden.
11	11/12	Plan van Aanpak <i>Onderzoek toekomstig elektriciteitsnetwerk</i>	Op pagina 11 en 12 geeft u aan: 'Echter, zonne-energie en windenergie kennen een verschillend profiel ten aanzien van stroomlevering'. Ook erkent u de huidige netcongestie én het belang van de beschikbaarheid van energie als vestigingsfactor voor bedrijven. <u>Reactie Pure energie</u> Zon en wind hebben een afwijkend opwekprofiel. Wind heeft een betere spreiding van opgewekte elektriciteit over de etmalen en door het jaar heen. De belasting van het elektriciteitsnetwerk, en daarmee de impact op netcongestie, van wind is kleiner dan van zon. De

Datum 17 januari 2024
Referentie Zienswijze Pure Energie bijstelling windbeleid

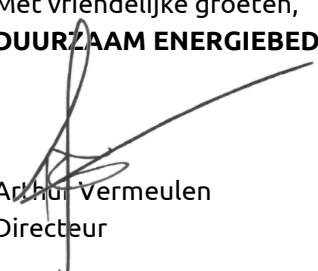
Pag 10/10

			combinatie van wind, zon en opslag levert een gunstigere uitgangssituatie op voor de gemeente Emmen, haar inwoners en bedrijven. Pure Energie wil daar graag aan bijdragen.
--	--	--	---

Uiteraard zijn wij graag bereid om onze zienswijze nader toe te lichten. Hiervoor kunt u contact opnemen met Stan Hellegers. Hij is bereikbaar via s.hellegers@pure-energie.nl.

Met vriendelijke groeten,

DUURZAAM ENERGIEBEDRIJF PURE ENERGIE

Arthur Vermeulen
Directeur